

Wymagania edukacyjne z przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa klasa VIII
 Program nauczania edukacji dla bezpieczeństwa w szkole podstawowej wydawnictwo Nowa Era
„Żyję i działam bezpiecznie”

l.p.	Temat	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	Bardzo dobry	celujący
Rozdział I Bezpieczeństwo państwa						
1.	Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	- definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces - wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli	–wymienia rodzaje bezpieczeństwa	–wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	–definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	- wyjaśnia misję Sił Zbrojnych RP ich rolę, podstawowe zadania w systemie obronności państwa - wymienia strukturę i uzbrojenie
2.	Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	- opisuje geopolityczne położenie Polski - omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	–wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	- opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy	- wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) - wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	- omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski - potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska
Rozdział II Postępowanie w sytuacjach zagrożeń						
3.	Źródła zagrożeń	- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń - wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	–omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	- wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce - dokonuje podziału zagrożeń	–poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	

				ze względu na źródło ich pochodzenia		
4.	Ostrzeganie o zagrożeniach i alarmowanie	- rozróżnia sygnały alarmowe - omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	- wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych - wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze	-wymienia sposoby przeciwdziałania panice	-opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	-charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
5.	Ewakuacja	-wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	- opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku - zna szkolną instrukcję ewakuacji	-uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	-opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji	

		-rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne		-omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	-rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji	
6.	Zagrożenia pożarowe	-rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	- wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	- opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego - omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	- wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonącą na człowieku - wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni	
7.	Zagrożenia powodziowe	-wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać	- wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej - wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi - wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa	- planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do	- opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych - omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe,	

				poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi – wie co należy zrobić w czasie ewakuacji	alarm powodziowy	
8.	Ekstremalne warunki pogodowe	–wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	–omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	–opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	–potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz	
9.	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych	–wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) –wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	–zna system segregacji rannych TRIAGE
10.	Zagrożenia terrorystyczne	–definiuje pojęcie terroryzm –rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych	–opisuje zasady zachowania się na wypadek: • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładnika –zna główne przyczyny terroryzmu	–opisuje zasady zachowania się na wypadek: • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzaney przesyłki –wymienia najczęstsze akty terroru	–omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru	

		w miejscach publicznych				
11.	Próbna ewakuacja	- zna ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji - rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożaro-wej	-prawidłowo wykonuje nakazane czynności	-wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób -zachowuje spokój i opanowanie	-zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji	
Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy						
12.	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	- wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	- wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	- opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	-wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych	
13.	Postępowanie w miejscu zdarzenia	- demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - zna numery alarmowe	- poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	-podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy -opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	-wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób	
14.	Pomoc osobie nieprzytomnej	- wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia” - ocenia stan świadomości poszkodowanego - umiejętnie stosuje folię NRC	- ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku - udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło- żuchwa) sprawdza, czy poszkodowany oddycha - wymienia objawy utraty przytomności	- ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC - układu poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej - wymienia główne	- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną	

			- wymienia ogniwa łańcucha przeżycia)	przyczyny omdlenia - opisuje ogniwa łańcucha przeżycia	- wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB - udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia - charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie	
--	--	--	---------------------------------------	---	---	--

15.	Resuscytacja krążeniowo- - oddechowa	- wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności - stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO	-omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci - wymienia objawy NZK - zna przyczyny NZK	- definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo oddechowa” - przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej	- opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej - opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego - potrafi wykorzystać AED w praktyce - wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)	
16.	Apteczka pierwszej pomocy	-omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy	-wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy: • samochodowej • turystycznej • domowej	-proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia	-opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy	
17.	Tamowanie krwotoków	- stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	-wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający	-wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające - wie kiedy może zastosować	- wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) - demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa	- zna zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia użyciem broni konwencjonalnej -opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia

				opaskę uciskową - potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach	- potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie - potrafi założyć opaskę uciskową	przy (zasada uciekaj, schowaj się, walcz)
18.	Złamania i zwichnięcia	- zakłada temblak - podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie	- omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa - wie jakie są typowe objawy złamania, zna objawy zwichnięć i skręceń	- wyjaśnia pojęcia: - złamanie, zwichnięcie, skręcenie - opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa, wie jakie są rodzaje złamań	- zna i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów - potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń	
19.	Oparzenia i odmrożenia	-demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny	-omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: o parzeń termicznych - wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni	- wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie - omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: oparzeń termicznych, oparzeń środkami chemicznymi, wychłodzenia organizmu i odmrożeń	- proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci - wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu - zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować	

20.	Inne groźne przypadki	–omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia	- wie jakie są przyczyny: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia	–omawia objawy w przypadkach: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia	–omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: • zadławienia ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego • ciała obcego w oku • zatrucia • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia		
Rozdział IV Kształtowanie postaw obronnych							
21.	Terenoznawstwo	- orientuje się w terenie według: – wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli	- orientuje się w terenie według: • wyznacza kierunki stron świata przy pomocy GPS	- orientuje się w terenie według: • umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania • umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)	- orientuje się w terenie według: • określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub wpływającego czasu marszu	- orientuje się w terenie według: • położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, charakterystycznych przedmiotów terenowych (natura/ budowle)	

22.	Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwo	- wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa	- Opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo	- Opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni - proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na Cyberbezpieczeństwo i minimalizuje ich skutki	- opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w systemie bezpieczeństwa państwa
23.	Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego	- identyfikuje podstawowe części składowe broni: • krótkiej – pistolet/rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba	- opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji) - opisuje zasady zgrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)	- wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura)	- zasada BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust) - prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy - rozumie zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką	

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań:

- aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu
- uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era autora Jarosława Słomy